

Raadsvoorstel

Datum Raadsvergadering:

Agenda nr:

Onderwerp: Vaststellen actualisatie archeologiebeleid

Portefeuillehouder(s) Wethouder Schouw

Van: Rob de Wit

Telefoonnummer: 4417

Email: rob.dewit@etten-leur.nl

Aan de leden van de raad.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het onderzoeksrapport 'Verdronken en teruggewonnen: Actualisatie van de archeologiekarten van de gemeenten Etten-Leur, Oosterhout, Moerdijk en Drimmelen';
2. Het beleid zoals weergegeven op de 'Archeologische beleidskaart' vast te stellen;
3. Akkoord te gaan met de verwerking van het beleid in het omgevingsplan door het college.

Inleiding

In de regio West-Brabant is binnen de gemeenten Etten-Leur, Moerdijk, Drimmelen en Oosterhout de wens ontstaan om de archeologiekarten te actualiseren. De bestaande kaarten zijn rond de 10 jaar oud en zijn om zowel inhoudelijke als juridische redenen aan een opfrisbeurt toe. Zo zijn in de voorbije jaren nieuwe wetenschappelijke inzichten opgedaan, waardoor op een andere wijze wordt gekeken naar een archeologische verwachting. Ook zijn in de gemeenten intussen vele archeologische onderzoeken uitgevoerd die gedetailleerd inzicht hebben gegeven in de specifieke archeologische context van het gebied. Op basis daarvan kunnen de bestaande verwachtingen worden herzien. Tot slot voldoen de bestaande kaarten niet allemaal even goed meer aan de eisen uit de Erfgoedwet en de Omgevingwet.

Beoogd effect en evaluatie:

Door middel van de actualisatie van het archeologiebeleid voldoet Etten-Leur aan de aangescherpte eisen vanuit de Erfgoedwet en de Omgevingswet. Het Etten-Leurse archeologiebeleid is vastgesteld in 2010 en vastgelegd in diverse bestemmingsplannen door middel van dubbelbestemmingen

'Archeologie'. In de meeste bestemmingsplannen zijn de archeologische verwachtingen op een en dezelfde manier vertaald naar dubbelbestemmingen, maar niet in allemaal. Naast de actualisatie van het archeologiebeleid is er de gelegenheid om het archeologiebeleid voor het gehele gemeentelijke grondgebied uniform te maken.

Argumenten

1.1 Het onderzoeksrapport vormt de basis van het vast te stellen beleid

Archeologisch onderzoeksbureau RAAP heeft in 2008-2009 voor de gemeente Etten-Leur de archeologische verwachtingswaardekaart opgesteld. Deze kaart heeft gediend als basis voor het archeologiebeleid dat in 2010 is vastgesteld. Dezelfde stappen leiden nu tot het voorliggende voorstel. Het opgestelde onderzoeksrapport dient als basis voor het vast te stellen beleid. Het onderzoeksrapport is opgenomen als bijlage 1.

1.2 Het onderzoeksrapport bevat een nieuwe analyse van de archeologische verwachtingswaarde

Op basis van nieuwe kennis en inzichten is de archeologische verwachtingswaarde volledig opnieuw opgebouwd. Het geeft een nauwkeurigere verwachting per gebied/locatie. Daarmee voldoet de actualisatie van het archeologiebeleid aan de eis uit de motie Ronnes, namelijk dat gemeenten alleen archeologische waarden kunnen beschermen als dit 'aantoonbaar' is.

2.1 De beleidskaart komt voort uit de analyse van gegevens

Om die reden is de beleidskaart met de kleurenaanduiding de juiste wijze om archeologische verwachtingswaarden toe te kennen aan gebieden en locaties. De vast te stellen archeologische beleidskaart is opgenomen in bijlage 2.

2.2 De geadviseerde vrijstellingsgrenzen zijn bepaald op basis van de noodzaak van archeologisch onderzoek

Hoe hoger de verwachtingswaarde op een locatie, hoe eerder onderzoek uitgevoerd moet worden. Met de vrijstellingsgrenzen is zoveel als mogelijk aangehaakt op het bestaande archeologiebeleid. Hoofdstuk 7 uit het onderzoeksrapport geeft uitleg en advies over de verschillende vrijstellingsgrenzen.

2.3 De diepte van de werkzaamheden blijft gelijk

Dit is en blijft namelijk 40 centimeter maaiveldniveau of dieper. Op het moment dat niet dieper dan 40 centimeter worden gegraven of geroerd, dan is geen onderzoek nodig.

2.4 De oppervlakte van de werkzaamheden wordt strenger voor de lagere verwachtingswaarden

De oppervlakte van de hoogste verwachtingswaarde, de waarde 2 en 2a op de beleidskaart, is en blijft 100 m². Voor de andere verwachtingswaarden worden de oppervlaktes strikter.

Voor waarde 3 en 3a gaat de oppervlakte van 1.000 m² naar 500 m².

Voor waarde 4 en 4a gaat de oppervlakte van 2.500 m² naar 1.000 m².

Voor waarde 5 en 5b gaat de oppervlakte van 50.000 m² naar 10.000 m².

2.5 De verwachting op verplichting tot archeologisch onderzoek blijft gelijk

De strengere oppervlaktes zullen naar verwachting niet zorgen voor een toename aan archeologische onderzoeken. Vanuit de ervaring van de afgelopen 15 jaar zijn er niet veel kleinschalige ontwikkelingen waarbij zowel dieper dan 40 centimeter wordt gegraven/geroerd én een groter oppervlakte dan 500 m² worden aangetast. Alleen voor de grootschalige ontwikkelingen zal archeologisch onderzoek onderdeel uit blijven maken van de onderzoeksplichten, zoals dat nu ook al het geval is.

3.1 Het college treft de voorbereidingen om het omgevingsplan te wijzigen

Een wijziging van het omgevingsplan is nodig om het beleid te verwerken in het omgevingsplan. Alleen dan kan het beleid worden meegenomen in de toetsing van vergunningaanvragen. Het beleid zelf is daar niet voldoende voor.

3.2 De raad stelt de wijziging van het omgevingsplan vast

De gemeenteraad is het bevoegd gezag voor het vaststellen van een wijziging van het omgevingsplan, tenzij dit gedelegeerd is. Voor deze wijziging is dat niet het geval.

Alternatieven/varianten

Alternatief

Het is mogelijk om af te wijken van het advies voor de vrijstellingsgrenzen, zoals aangegeven onder de argumenten 2.3 en 2.4.

Geadviseerd wordt om de vrijstellingsgrenzen te volgen zoals opgenomen in het onderzoeksrapport. Deze sluiten het beste aan bij de noodzaak tot archeologisch onderzoek in relatie tot de verwachtingswaarden. Daarnaast komt dit advies voort uit de expertise van het onderzoeksbureau in combinatie met de begeleiding en advisering vanuit de Regio West-Brabant door de regioarcheologen.

Kanttekeningen en risico's

Er zijn geen kanttekeningen en risico's.

Toelichting

Financiële toelichting

Er zijn geen bijzonderheden te noemen qua financiën.

Juridische toelichting

De raad stelt het nieuwe beleid vast, zodat het beleid kan worden vertaald in regels in het omgevingsplan. Dit wordt gedaan door middel van een thematische wijziging van het omgevingsplan.

Personele toelichting

De werkzaamheden voor de actualisatie van het archeologiebeleid zijn opgenomen in het teamplan van 2024. De Regio West-Brabant is betrokken geweest bij de beoordeling van het onderzoeksrapport en de advisering richting de ambtelijke organisatie.

Duurzaamheid

De actualisatie van het archeologiebeleid draagt bij aan het beschermen van archeologische en cultuurhistorische waarden in de gemeente Etten-Leur. Er zijn verder geen benoemenswaardige bijkomstigheden te noemen rond people, planet, profit.

Planning

De vaststelling van de wijziging van het omgevingsplan staat gepland voor het derde kwartaal van 2024, mits alle voorbereiding goed verloopt.

Communicatie en participatie

Om de informatievoorziening te verbeteren, is naast de samenvatting in het onderzoeksrapport een aparte publiekssamenvatting opgesteld. Deze is bijgevoegd als bijlage 3. Deze publiekssamenvatting geeft gemakkelijker inzicht in de inhoud van het rapport, aangezien dit technisch van aard is.

Qua participatie wordt ingezet op het informeren tijdens de procedure voor het wijzigen van het omgevingsplan. Het voorgestelde beleid is immers tot stand gekomen op basis van het feitelijke onderzoeksrapport. Bij het ter inzage leggen van het ontwerpbesluit zal een publicatie worden geplaatst in de Bode, het Gemeenteblad en op www.etten-leurmakenwesamen.nl. De ZLTO heeft naar aanleiding van het raadsvoorstel een informatieve brief over de actualisatie ontvangen.

Bijlagen

1. Onderzoeksrapport 'Verdronken en teruggewonnen: Actualisatie van de archeologiekaarten van de gemeenten Etten-Leur, Oosterhout, Moerdijk en Drimmelen';
2. Archeologische beleidskaart;
3. Publiekssamenvatting.

Etten-Leur, 19 maart 2024
burgemeester en wethouders,

Dhr. drs. C. (Cor) Smits
gemeentesecretaris

Mw. drs. M.C. (Marina) Starmans-Gelijns
burgemeester